

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: УЗ-1633/2010

20.4 2012. године

Београд

Уставни суд у саставу: председник др Драгиша Б. Слијепчевић и судије др Оливера Вучић, др Марија Драшкић, Братислав Ђокић, Весна Илић Прелић, др Агнеш Картаг Одри, Катарина Манојловић Андрић, мр Милан Марковић, др Боса Ненадић, Милан Станић, др Драган Стојановић, мр Томислав Стојковић, Сабахудин Тахировић и Предраг Ћетковић, на основу члана 167. став 1. тачка 1. Устава Републике Србије, на седници одржаној 22. марта 2012. године, донео је

О Д Л У К У

Утврђује се да одредба члана 7. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 101/10), у делу који гласи: "односно постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу одлуке о избору појединог заменика јавног тужиоца или предлогу за избор појединог јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца", није у сагласности са Уставом.

Образложење

Поступајући по поднетим иницијативама за покретање поступка за оцену уставности Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 101/10), Уставни суд је, на седници одржаној 15. децембра 2011. године, донео Решење којим није прихватио иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности и несагласности са потврђеним међународним уговорима одредаба чл. 1, 2, и 6, члана 7. ст. 2. до 4. и чл. 8. и 9. Закона наведеног у изреци, али је покренуо поступак за оцену уставности члана 7. став 1. истог закона, у делу који гласи: "односно постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу одлуке о избору појединог заменика јавног тужиоца или предлогу за избор појединог јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца".

Уставни суд је у Решењу о покретању поступка за оцену уставности одредбе члана 7. став 1. in fine Закона, као спорна означио следећа уставноправна питања: да ли се преиспитивањем одлука о избору заменика јавних тужилаца и предлога одлука о избору јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који се први пут бирају, због повреде поступка, нарушава начело правне сигурности зајемчено чланом 36. став 1. Устава; да ли је увођење новог разлога за разрешење јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца у виду повреде поступка од стране првог састава Државног већа тужилаца, у складу са правном природом института разрешења носиоца јавне функције, која подразумева постојање субјективних разлога за разрешење и да ли се

увођењем посебног основа за покретање поступка за разрешење због повреде поступка само за јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца који су изабрани или предложени за избор од првог састава Државног већа тужилаца, врши дискриминација у односу на све друге јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца који ће бити бирани по одредбама овог закона, чиме се крши начело забране дискриминације из члана 21. став 2. Устава.

Решење о покретању поступка достављено је на одговор Народној скупштини, уз одређивање рока од 15 дана од дана пријема Решења за давање одговора. Како Народна скупштина у остављеном року, а ни накнадно није доставила тражени одговор, сагласно одредби члана 34. став 3. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", бр. 109/07 и 99/11), стекли су се услови да Суд настави поступак.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Закон о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву донела је Народна скупштина, на седници од 29. децембра 2010. године. Закон је ступио на снагу 30. децембра 2010. године, а објављен је у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 101/10. Уставни основ за доношење оспореног Закона садржан је у члану 157. став 1. Устава, према коме се оснивање, организација и надлежност јавног тужилаштва уређују законом, члану 159. ст. 5. и 7. Устава, према коме Народна скупштина на предлог Државног већа тужилаца бира за заменика јавног тужиоца лице које се први пут бира на ову функцију, односно да Државно веће тужилаца, у складу са законом, бира заменике јавног тужиоца за трајно обављање ове функције у истом или другом јавном тужилаштву, као и у члану 161. став 5. Устава према коме се поступак, основи и разлози за престанак функције јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, уређују законом.

Одредбом члана 7. став 1. Закона је прописано да ће стални састав Државног већа тужилаца преиспитати одлуке првог састава Државног већа тужилаца о избору заменика јавних тужилаца на сталну функцију, односно одлуке о предлогу за избор јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који се први пут бирају, ради утврђивања постојања разлога који указују на сумњу у стручност, оспособљеност и достојност појединог јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, односно постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу одлуке о избору појединог заменика јавног тужиоца или предлогу за избор појединог јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца. Уставни суд је Решењем покренуо поступак за оцену уставности наведене одредбе Закона само у делу ове одредбе која се односи на преиспитивање одлука првог састава Државног већа тужилаца о избору заменика јавних тужилаца на сталну функцију, односно одлука о предлогу за избор јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који се први пут бирају, због постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу одлуке о избору.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације, да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета, као и да се не сматрају дискриминацијом посебне мере које Република Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима (члан 21. ст. 1. до 3.); да се јемчи једнака заштита права пред судовима и другим државним органима, имаоцима јавних овлашћења и органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (члан 36. став 1.); да се оснивање, организација и надлежност јавног тужилаштва уређују законом (члан 157. став 1.); да функцију јавног тужилаштва врши јавни тужилац, да јавног тужиоца бира Народна

скупштина, на предлог Владе, да мандат јавног тужиоца траје шест година и да може бити поново биран, да заменик јавног тужиоца замењује јавног тужиоца при вршењу тужилачке функције и да је дужан да поступа по његовим упутствима, да Народна скупштина, на предлог Државног већа тужилаца, бира за заменика јавног тужиоца лице које се први пут бира на ову функцију, да мандат заменику јавног тужиоца који је први пут изабран на функцију траје три године, да Државно веће тужилаца, у складу са законом, бира заменике јавних тужилаца за трајно обављање функције, у истом или другом јавном тужилаштву и да Државно веће тужилаца одлучује и о избору заменика јавних тужилаца који су на сталној функцији у друго или више јавно тужилаштво (члан 159.); да јавном тужиоцу и заменику тужиоца престаје функција на њихов захтев, наступањем законом прописаних услова или разрешењем из законом прописаних разлога, да јавном тужиоцу функција престаје и ако не буде поново изабран, а заменику јавног тужиоца, ако не буде изабран на сталну функцију, да одлуку о престанку функције јавног тужиоца, у складу са законом доноси Народна скупштина, при чему одлуку о разрешењу доноси на предлог Владе, да одлуку о престанку функције заменика јавног тужиоца, у складу са законом, доноси Државно веће тужилаца, да против одлуке о престанку функције јавни тужилац и заменик јавног тужиоца могу уложити жалбу Уставном суду, да изјављена жалба искључује право на подношење уставне жалбе, да се поступак, основи и разлози за престанак функције јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, уређују законом (члан 161.).

Из наведеног следи да је одредбом члана 7. став 1. Закона предвиђено преиспитивање одлука првог састава Државног већа тужилаца о избору заменика јавних тужилаца на сталну функцију и одлука о предлогу за избор јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који се први пут бирају, из два разлога. Први разлог због кога се наведене одлуке могу преиспитивати пред сталним саставом Државног већа тужилаца је постојања разлога који указују на сумњу у стручност, оспособљеност и достојност појединог јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, а други је постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу ових одлука. У односу на прву врсту разлога за преиспитивање одлука о избору заменика јавних тужилаца на сталну функцију и предлога за избор јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који се први пут бирају, а односе се на разлоге који указују на сумњу у стручност, оспособљеност и достојност изабраног јавног тужиоца или заменика јавног тужиоца, Уставни суд није нашао основа за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 7. став 1. Закона у наведеном делу ове одредбе, из разлога које је навео у образложењу Решења УЗ-1633/2010 од 15. децембра 2011. године.

Међутим, што се тиче друге врсте разлога који се утврђују у поступку преиспитивања одлука о избору заменика јавних тужилаца на сталну функцију, односно одлука о предлогу за избор јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који се први пут бирају, а прописани су чланом 7. став 1. *in fine* Закона и односе се на сумњу у повреду спроведеног поступка избора, односно предлагања избора појединог јавног тужиоца, односно заменика јавног тужиоца који је спровео први састав Државног већа тужилаца, без учешћа лица о чијем избору се одлучивало, Уставни суд указује да се на прописан начин уводи разлог за разрешење судије који није могао бити скривљен од стране изабраног јавног тужиоца, односно заменика јавног тужиоца и који се не односи на његове личне квалитете за обављање јавнотужилачке функције, што у основи представља разлоге на којима се правни институт разрешења и заснива. Наиме, разлози за разрешење јавног тужиоца, односно заменика јавног тужиоца никако се не могу односити у процесном смислу на време вођења поступка у коме је носилац јавнотужилачке функције изабран на ту функцију, и то у односу на евентуалне повреде поступка које је скривио орган који је поступак спровео и за које јавни тужилац,

односно заменик јавног тужиоца не може сносити никакву одговорност. Другим речима, не може сумња у повреду правила процедуре представљати легитимни законски разлог за покретање поступка за разрешење. На тај начин би, према оцени Уставног суда, дошло и до повреде начела правне сигурности из члана 36. Устава, јер се у конкретном случају ради о доношењу одлуке која може бити неповољнија за учесника у поступку и предствљати посебан основ за покретање поступка за његово разрешење, а из разлога што орган који је водио поступак није поштовао правила процедуре, на које учесник у поступку није могао да утиче, нити их је он скривио. Имајући у виду да је овакав вид преиспитивања одлука предвиђен само у поступку преиспитивања одлука првог састава Државног већа тужилаца о избору заменика јавних тужилаца на сталну функцију и предлагања јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца који се први пут бирају и да би се сумња у поступак избора односила само на јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца који се по први пут бирају у складу са Законом о јавном тужилаштву из 2008. године, и ни у једном другом поступку избора носилаца јавнотужилачке функције, то Уставни суд констатује да би се оваквим преиспитивањем одлука првог састава Државног већа тужилаца нарушило и уставно начело забране дискриминације из члана 21. Устава, јер би само ти јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца били изложени преиспитивању одлука о њиховом избору због сумње у повреду поступка који је водио надлежни орган, а на које ова лица нису имала никаквог утицаја.

Сагласно наведеном, Уставни суд је оценио да одредба члана 7. став 1. Закона, у делу који гласи: "односно постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу одлуке о избору појединог заменика јавног тужиоца или предлогу за избор појединог јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца", није у сагласности са одредбама члана 21. став 2. и члана 36. став 1. Устава, којима су свима гарантована права на једнаку законску заштиту, без дискриминације и на једнаку заштиту права пред државним органима, као и са правном природом разлога за разрешење јавног тужиоца, односно заменика јавног тужиоца, који подразумева постојање субјективних, а не објективних разлога који до њега могу довести.

На основу изложеног и одредаба члана 42а став 1. тачка 2) и члана 45. тачка 1) Закона о Уставном суду, Уставни суд је одлучио као у изреци.

У складу са одредбом члана 168. став 3. Устава, даном објављивања Одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“ престаје да важи одредба члана 7. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву, у делу који гласи: "односно постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу одлуке о избору појединог заменика јавног тужиоца или предлогу за избор појединог јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца".

ПРЕДСЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.

